

Başvuru Numarası : 2018 / 3936
Toplantı Tarihi / Sayısı : 09.07.2019 / 90
Karar Numarası : 2019 / 38
Başvuran : İ... S...
Adres : M... 3 N... L T... Kapalı Ceza İnfaz Kurumu
Muhatap : M... 3 N... L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu
Muhatap Adres : M... 3 N... L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Karara konu başvuru, mahpusun cezaevinde verilen etlere ilişkin şüpheleri bulunduğundan dolayı etsiz diyet yaptığı, öncesinde kendisine patates ile yumurta verildiği ancak daha sonra herkesle aynı yemeklerin etsiz diye verildiği ve içinden küçük et parçaları çıktığı, bu konuda cezaevi müdürleri ile görüştüğü yine de kendisine patates ile yumurta diyetine uygun yemek verilmediği, yeterli şekilde beslenemediği, protein ve vitamin eksikliğinden dolayı halsizlik hissettiği iddialarına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru, İ... S... tarafından gönderilen 23/10/2018 tarih ve 3936 sayı ile kayda alınan dilekçe ile yapılmıştır.

3. Başvuru dilekçesinin idari yönden yapılan ön incelemesinde başvurunun değerlendirilmek üzere Ulusal Önleme Mekanizması birimine gönderilmesine karar verilmiştir.

4. Başvurucunun iddialarıyla ilgili olarak 6701 sayılı Kanun'un 18 inci maddesinin 2 nci fıkrası uyarınca M... 3 N... L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden yazılı görüş istenmiştir. Ceza İnfaz Kurumundan alınan yazılı görüş, 6701 sayılı Kanunun 18 inci maddesinin 2 nci fıkrası başvuruca iletmiştir; başvuran tarafından 10/12/2018 tarihli dilekçesi ile cevap verilmiştir.

III. OLAYLAR VE OLGULAR

5. Başvuru dilekçesinde ifade edildiği şekliyle ve kurum idaresinin cevabından ulaşılan bilgi ve belgelere göre ilgili olaylar özetle şöyledir:

6. Başvuran "silahlı terör örgütüne üye olmak " suçundan hükümlü olarak M... 3 N... L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunmaktadır.

7. Başvuran, Kurum'a 17/05/2017 tarihinde getirilmiş ve 02/06/2017 tarihinde Kurum Müdürlüğüne hitaben yazmış olduğu dilekçesi ile etsiz diyet yemeği alma talebinde bulunmuştur.

8. Kurum tarafından başvuranın talebine istinaden etli yemek çıkarılan günlerde kendisine patates ve yumurta verildiği, etsiz yemek çıkarılan günlerde doğrudan yemek

verildiği bildirilmiştir. Başvuranın adı, etsiz yemek almak isteyen hükümlü listesinde yer almaktadır.

9. Kurumun yanıtı uyarınca, hükümlü ve tutuklulara kalori hesabına verilen yemeklerin yerine, sadece patates ve yumurta alabilmesi ilgili hekimlerin tavsiyesi üzerine olabileceğinden İ... S... Kurum aile hekimine yönlendirilmiş ve kişinin böbreği ile ilgili şikayetlerinden dolayı patates ve yumurta diyeti hekim tarafından uygun görülmemiştir.

10. Kurum İdaresi'nden daha sonra edinilen bilgilere göre, Hükümlü 27/02/2019 tarihinde Dr. Lütfi Kırdar Eğitim ve Araştırma Hastanesi Obezite Polikliniğine sevk edilmiş, hekim tarafından kendisine uygun diyet ve beslenme programı hazırlanmıştır. Diyet listesine göre, et tüketmesinde sakınca bulunmamakta olduğu, patates ise tüketmemesi gerektiği görülmüştür.

IV. İLGİLİ MEVZUAT

A. Ulusal Mevzuat

11. Anayasa'nın "Kişinin dokunulmazlığı, maddî ve manevî varlığı" kenar başlıklı 17. maddesine göre "*Herkes, yaşama, maddî ve manevî varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir.*"

12. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun 9'uncu maddesinin (i) bendinde, Kurumumuzun "*özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*"le görevli olduğu düzenlenmiştir. Aynı Kanunun 17 nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

13. 24.11.2017 tarih ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 43 üncü maddesine göre "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvuruları hakkında da bu bölüm hükümleri uygulanır.*"

14. 24.11.2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin (Yönetmelik) "*Ön İncelemenin Yapılması*" başlıklı 48 inci maddesine göre; "*Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda;*

a) Kurumun görev alanına girip girmediği,

b) Kurumda incelenmekte ve araştırılmakta olan bir başvuruyla sebepleri, konusu ve taraflarının aynı olup olmadığı,

c) Kurum tarafından daha önce sonuçlandırılan bir başvuruyla, sebepleri, konusu ve taraflarının aynı olup olmadığı,

ç) Yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarınca karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olup olmadığı,

d) Kuruma başvurmadan önce Kanuna aykırı olduğu iddia edilen uygulamanın düzeltilmesinin ilgili taraftan talep edilip edilmediği,

e) Belli bir konuyu içerip içermediği,

f) Başvuruda bulunması gereken bilgilerin yer alıp almadığı, hususları incelenir.

15. Yönetmeliğin 49 uncu maddesi birinci fıkrasına göre “Başvurunun, 48 inci maddede yer alan şartlardan herhangi birini taşımaması hâlinde incelenemezlik kararı verilir.” hükmü bulunmaktadır. Yine yönetmeliğin 49 uncu maddesi altıncı fıkrasında; “Ön inceleme şartlarının bulunmadığının sonradan anlaşılması halinde de, incelenemezlik, gerekçeli kabul edilmezlik veya gönderme kararı verilir.” denilmektedir. Yönetmeliğin 49 uncu maddesi birinci fıkrasına göre “Başvurunun, 48 inci maddede yer alan şartlardan herhangi birini taşımaması hâlinde incelenemezlik kararı verilir.” hükmü bulunmaktadır.

16. Mezkur Yönetmeliğin “Gerekçeli kabul edilmezlik kararı” başlıklı 67 nci maddesine göre “Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.”

17. 13/12/2004 tarih ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun “İnfazda Temel İlke” başlıklı 2 nci maddesinin 2 nci fıkrasına göre “Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazında zalimane, insanlık dışı, aşağılayıcı ve onur kırıcı davranışlarda bulunulamaz.”

18. 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun “Hapis cezalarının infazında gözetilecek ilkeler” başlıklı 6 ncı maddesinin 1 inci fıkrasının (a) bendine göre “Hükümlüler ceza infaz kurumlarında güvenli bir biçimde ve kaçmalarını önleyecek tedbirler alınarak düzen, güvenlik ve disiplin çerçevesinde tutulurlar.” Aynı maddenin (f) benine göre “Ceza infaz kurumlarında hükümlülerin yaşam hakları ile beden ve ruh bütünlüklerini korumak üzere her türlü koruyucu tedbirin alınması zorunludur.”

19. 5275 sayılı Kanunun “Hükümlünün Beslenmesi” başlıklı 72 nci maddesi şöyledir: (1) Hükümlüye Adalet ve Sağlık bakanlıklarınca birlikte belirlenecek kalori esasına göre, sağlıklı ve güçlü kalması için nitelik ve nicelik olarak besleyici, sağlık koşullarına uygun, makul çeşitlilikte, yaş, sağlık, çalıştığı işin özelliği, dinî ve kültürel gerekleri göz önünde tutularak besin verilir ve içme suyu sağlanır.

(2) Hükümlü, kendisine verilen günlük besin ve ihtiyaç maddeleri dışındaki ihtiyaçlarını kurum kantininden sağlayabilir. Kantini bulunmayan kurumlarda, bu maddeler, idarenin izin ve kontrolü altında dışardan sağlanabilir.

(3) Hasta hükümlüye, kurum hekiminin belirleyeceği besinler verilir.

20. 20/3/2006 tarihli ve 10218 sayılı Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzük'ün (Tüzük) 77. maddesi şöyledir: “(1) Hükümlülerin beslenmesinde, 5275 sayılı Kanununun 72’nci maddesinde belirtilen hükümler uygulanır. (2) Hükümlülerin beslenmesine ilişkin esas ve usuller yönetmelikle gösterilir.”

21. 26/10/2005 tarihli ve 25978 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Hükümlü ve Tutuklular ile Ceza İnfaz Kurumları Personelinin İşe Yönetmeliği’nin (Yönetmelik) 9. maddesi şöyledir: “(1) Hasta hükümlü ve tutukluya, diyetisyen veya hekimlerin belirleyeceği besinler verilir.

(2) İnancı gereği veya vegan, vejetaryen türü özel bir beslenme şekline sahip hükümlü ve tutukluların talepleri, işe miktarı ile sınırlı kalmak üzere karşılanır.

B. Uluslararası Hukuk

22. İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi’nin 5 inci maddesine göre “Hiç kimse işkenceye, zalimane, gayriinsani, haysiyet kırıcı cezalara veya muamelelere tabi tutulamaz.”

23. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin "İnsan haklarına saygı yükümlülüğü" kenar başlıklı 1. maddesi şöyledir: "Yüksek Sözleşmeciler Tarafından kendi yetki alanları içinde bulunan herkesin, bu Sözleşme'nin birinci bölümünde açıklanan hak ve özgürlüklerden yararlanmalarını sağlarlar." Sözleşme'nin 3. maddesi şöyledir: “Hiç kimse işkenceye veya insanlık dışı ya da aşağılayıcı muamele veya cezaya tabi tutulamaz. ”

24. Medeni ve Siyasal Hakları Sözleşmesinin 7 nci maddesi şöyledir; “Hiç kimse işkenceye veya zalimane, insanlık dışı veya onur kırıcı muamele veya cezaya maruz bırakılamaz. Ayrıca hiç kimse, serbest iradesi olmadan tıbbi veya bilimsel bir deneye tabi tutulamaz.” Sözleşmenin 10 uncu maddesine göre “Özgürlüğünden yoksun bırakılan herkes, insani muamele ve insanın doğuştan sahip olduğu insanlık onuruna saygı görme hakkına sahiptir.”

25. 11/1/2006 tarihli Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin Üye Devletlere Avrupa Cezaevi Kuralları Hakkında Rec (2006) 2 Sayılı Tavsiye Kararı’nın (Avrupa Cezaevi Kuralları) “Beslenme” başlıklı bölümü şöyledir: “1. Mahpuslara, yaşlarını, sağlıklarını, fiziki koşullarını, dinlerini, kültürlerini ve çalıştıkları işin özelliğini hesaba katan besleyici gıdalar temin edilmelidir. 2. Asgari enerji ve protein miktarı da dâhil olmak üzere besleyici bir gıdanın gerekleri ulusal mevzuatta düzenlenmelidir. 3. Yiyecekler hijyenik olarak hazırlanmalı ve dağıtılmalıdır. 4. Mahpuslara makul aralıklarla günde üç öğün yemek verilmelidir. 5. Mahpuslar temiz içme suyuna her zaman ulaşabilmelidir. 6. Pratisyen hekim veya nitelikli bir hemşire tıbbi sebeplerle özel bir mahpusun beslenmesinde değişiklik yapmalıdır.”

V. İNCELEME VE GEREKÇE

A. Başvuranın İddiaları

26. Başvuran; cezaevinde verilen etlere ilişkin şüpheleri bulunduğundan dolayı etsiz diyet yaptığını, öncesinde kendisine patates ile yumurta verildiğini ancak daha sonra aynı yemeklerin etsiz diye verildiğini ve içinden küçük et parçaları çıktığını, bu konuda cezaevi müdürlüğü ile görüşüğünü, yine de kendisine patates ile yumurta diyetine uygun yemek verilmediğini, yeterli şekilde beslenemediğini, sadece su ve hurma ile beslendiğini, protein ve vitamin eksikliğinden dolayı halsizlik hissettiğini iddia etmiştir.

B. Muhatap Kurumun Yanıtı

27. M... 3 Nolu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte, Kurum idaresi tarafından ;

28. Başvuran hükümlünün, 17/05/2017 tarihinde tutuklanarak kurumlarına getirildiği, 02/06/2017 tarihinde Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü'ne etsiz diyet yemeği alma hususunda talepte bulunduğu, bu talebe istinaden yemeklerin çıkarıldığı M... Açık Ceza İnfaz Kurumu ile yapılan istişarelerle etli yemek çıkarılan günlerde patates ve yumurta verildiği, etsiz yemek çıkan günlerde doğrudan çıkan yemek verildiği,

29. Hükümlünün Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu'na başvurduğu konular ile ilgili ifadesine başvurulduğu, adı geçeninin vermiş olduğu ifadesinde özetle, "Ceza İnfaz kurumunda bulunduğu 1,5 yıllık süre zarfında talebi üzerine verilen etsiz yemeklerin içerisinde 4-5 defa et parçaları bulunduğu, yemeklerin yapım aşamasını göremediğinden şüphelendiğini, bu nedenle yemek istihkakı olarak patates ve yumurta talep ettiği, bunun dışında Kurumda herhangi bir sorunu olmadığı" hususunda bilgi verdirdiği,

30. Hükümlünün etsiz yemek alabilme talebinin, sağlığını ilgilendiren diyet kapsamında olmadığı, yemeklerdeki etlerin kendi düşüncesine göre yenilebilir olmadığından talebini yinelediği, hükümlülere kalori hesabına göre verilen yemeklerin yerine, sadece patates ve yumurta alabilmesi için ilgili hekimlerin tavsiyesi üzerine Kurumun tasarrufta bulunabileceği, bu kapsamda başvuranın talebi üzerine Kurum aile hekimine yönlendirildiği ve hekim tarafından patates yumurta diyetinin kişinin böbrek şikâyeti bulunduğu için uygun görülmediği bildirilmiştir.

31. İnceleme sürecinde, Cezaevi İdaresi ile yapılan görüşmelerde, hükümlünün 27/02/2019 tarihinde gerekli tetkik ve tedavisi yapılmak üzere Kartal Dr. Lütfi Kırdar Eğitim ve Araştırma Hastanesi Obezite Polikliniğine sevk edilmiş olduğu, hükümlünün şikayeti ve fiziki muayenesi sonucu kendisine uygun diyet listesi düzenlendiği, ayrıca yememesi gereken besinlere ait liste verildiği öğrenilmiş olup, ilgili evraklar dosyamız içerisine alınmıştır.

C. Değerlendirme

32. Başvurunun, 24.11.2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 48 inci maddesinde aranan ön inceleme şartlarını

taşıdığı görülmüş ve bu nedenle mezkûr Yönetmeliğin 49 uncu maddesinin 5 inci fıkrası doğrultusunda inceleme ve araştırma aşamasına geçilmiştir.

33. Başvuranın iddiaları, ceza infaz kurumu idaresinin yanıtları, ekteki bilgi ve belgeler, mevcut yasal mevzuat hükümleri ile birlikte incelenip değerlendirilmiştir.

34. Ulusal mevzuatımız gereği (bakınız 19. ve 20. paragraf) ; hükümlülere Adalet ve Sağlık Bakanlıklarınca birlikte belirlenecek kalori esasına göre, sağlıklı ve güçlü kalması için nitelik ve nicelik olarak besleyici, sağlık koşullarına uygun, makul çeşitlilikte, yaş, sağlık, çalıştığı işin özelliği, dinî ve kültürel gerekleri göz önünde tutularak besin verilir. İnancı gereği veya vegan, vejetaryen türü özel bir beslenme şekline sahip hükümlü ve tutukluların talepleri, iâşe miktarı ile sınırlı kalmak üzere karşılanır.

35. Başvuran; cezaevinde verilen yemeklerdeki etlerden şüphesi bulunduğunu bu nedenle yemek istemediğini iddia etmiştir. Ancak söz konusu şüpheleri hususunda inancı gereği veya vegan/ vejetaryen beslenme şeklini benimsediği yönünde ayrı bir beyanda bulunmamış ve herhangi bir inanç temelinde de açıklama getirmemiştir. Ayrıca et tüketmesine engel olacak bir sağlık sorunu olduğuna dair herhangi bir doktor raporu veya beyanı da bulunmamaktadır.

36. Kaldı ki, her ne sebeple olursa olsun et tüketmek istemeyen hükümlüler için cezaevi idaresinin kişilerin talebine göre ayrı bir liste oluşturduğu, mevcut koşullar çerçevesinde bu kişilere 1 adet yumurta ve 1 adet patates veya etsiz ayrı yemek verildiği anlaşılmaktadır. Cezaevi idaresi kantinde farklı tür yiyecekler ile meyve ve sebze satışı sağlayarak, hükümlüler için beslenme alternatifleri sunmaktadır. (Benzer durum için bknz. AYM Şehmus Özsubaşı Başvurusu, Başvuru No:2013/2582, 3/3/2016)

37. Mevcut dosya üzerinden yapılan incelemede, başvuranın protein ve vitamin yetersizliği nedeniyle sağlık sorunları yaşadığına dair iddiaları olmasına rağmen kişinin istediği patates ve yumurtanın verilmemesinin sağlığının olumsuz yönde etkilenmesine neden olan bir duruma yol açtığını gösteren herhangi bir emareye rastlanılmamıştır. Muhatap Kurumun sunduğu belgeler ve başvuranın beyanından, başvuranın beslenmesinde kendi tercihlerinin dikkate alındığı anlaşılmaktadır. Her ne kadar hükümlünün tercihleri dikkate alınsa da, kurum aile hekimi tarafından başvuranın sağlığının patates ve yumurta diyetine uygun olmadığına dair teşhis konulmuş ve başvuran bu konuda bilgilendirilmiştir. Ayrıca başvuran Kartal Dr. Lütfi Kırdar Eğitim ve Araştırma Hastanesi Obezite Polikliniğine sevk edilmiştir. Burada yapılan muayenesi sonucu kendisine kalori hesabına göre hazırlanan beslenme programında et ürünleri bulunmakta olup, kendisinin patates yemesi sakıncalı bulunmuştur.

38. Somut olayda başvuranın beslenme sağlığı hususunda Kurum İdaresi tarafından gerekli tetkik ve muayeneler sağlandığı görülmektedir. Başvuranın protein ve vitamin ihtiyacını karşılayamadığı, sağlık durumunun kötüleştiği iddiası başvuranın kendi değerlendirmesine dayanmaktadır ve sağlığının beslenme yetersizliği nedeniyle kötüleştiği sonucuna varmak için hiçbir dayanak bulunamamıştır.

39. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 67 nci maddesine göre “Ön inceleme aşamasında, başvurunun

açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.” Yönetmeliğin 67 nci maddesi gereği ve yukarıda açıklanan gerekçelerle başvurunun *açıkça dayanaktan yoksun olması nedeniyle* kabul edilmez olduğuna dair karar verilmesi gerekir.

VI. KARAR

Açıklanan mevzuat ve gerekçeler çerçevesinde;

1. Mezkur başvurunun açıkça dayanaktan yoksun olduğu gerekçesiyle **KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA**,
2. Kararın taraflara **TEBLİĞİNE**,
3. Kararın **KAMUOYUNA DUYURULMASINA**,
4. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yoluna başvurulabileceğine,

09.07.2019 tarihinde, H... M...’nun ilave görüşüyle, **OYBİRLİĞİYLE**, karar verildi.

EK GÖRÜŞ

6701 sayılı kanunda hangi başvuruların inceleneceği ve karara bağlanacağı açıkça belirtilmiştir. Kurum insan haklarının ihlali iddiası ile başvuru kabul edememektedir. Ayrımcılık ve Ulusal Önleme mekanizması kapsamındaki başvuruları kabul etmektedir. Ayrımcılık yasağının ihlali, başvurunun konusu olmasında bir tereddüt bulunmamaktadır. Sorun, Ulusal Önleme Mekanizmasındaki başvurularda ortaya çıkmaktadır. Kurumun bu alandaki görevi:

- İşkence ve kötü muamele ile mücadele etmek ve bu konuda çalışmalar yapmak,
- İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde ulusal önleme mekanizması olarak görev yapmak,
- Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmektir.

Burada cevaplanması gereken sorular bulunmaktadır.

1-Hangi başvurular UÖM kapsamında kalmaktadır?

2-Ceza ve tutukevlerinden veya özgürlüğünden mahrum kalınan yerlerden yapılan her başvuru UÖM kapsamında mıdır?

Her ne kadar UÖM kapsamında kalan başvuruların ayrıntısı yönetmelikle düzenlenmesi gerekir ise de 6701 sayılı Kanunun ilgili maddeleri, İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi ve Paris Prensipleri birlikte değerlendirildiğinde şu sonuçlar ortaya çıkmaktadır:

1-Kurumun bu alandaki görevi işkence ve kötü muameleyi önlemek ve bu konuda çalışmalar yapmaktır.

2-İşkence ve kötü muamele TCK da suç olarak tanımlanmıştır. Şikayetler Cumhuriyet Savcılıkları tarafından yöntemince soruşturulur. Kurumun bu şekildeki bir iddia ile karşılaşması halinde suç duyurusunda bulunmaktan başka söz konusu iddayı soruşturma yetkisi ve görevi bulunmamaktadır.

3-Bu şekilde bir ihlalin var olduğu iddiası ile yapılan bir başvuruda başvurana; Kurumun insan hakları yasağı ihlali konusunda başvuru kabul edemediği belirtilerek izleyebileceği adli ve idari yollar gösterilerek başvurunun işleme konmaması gerektiği bildirilmelidir.

Kurumun bu güne kadar uygulamasına baktığımızda ceza ve tutukevlerinden veya özgürlüğünden mahrum kalınan yerlerden yapılan her başvuruyu UÖM kapsamında değerlendirdiği, başvuru şekil ve şartlarının dikkate alınmadığı görülmektedir. Somut başvuru da bu minvalde değerlendirilmiş ve ihlal incelemesi yapılmıştır.

Sonuç itibari ile; UÖM kapsamında kalan başvurular hakkında kapsamlı çalışmanın yapılması gerektiği kanaatindeyim.

Harun Mertoğlu
Kurul Üyesi

